

Clomid

Je krijgt Clomid om een eisprong op te wekken. Dit lukt bij ongeveer 80% van de vrouwen met PCOS. Je hebt ongeveer 50% kans om zwanger te worden met deze behandeling.

Hoe werkt het?

Anti-oestrogeen

Clomid is een anti-oestrogeen. Je gebruikt het aan het begin van je cyclus, dag 3 t/m 7. De hersenen ontvangen dan het signaal dat er weinig oestrogeen wordt gemaakt. De hypofyse reageert hierop door meer follikelstimulerend hormoon, FSH, te maken. Dit kan net genoeg zijn om een cyclus uit te lokken. Als één eitje verder gaat rijpen, kan het tot een eisprong te komen. De dosis kan worden opgehoogd tot 3 tabletten per dag.

Andere oorzaken uitblijven zwangerschap

Zaadonderzoek

Als je PCOS hebt, dan is het duidelijk waarom de zwangerschap uitblijft. Maar er kunnen meer problemen zijn. Voorafgaand aan je behandeling, adviseren we altijd een zaadonderzoek te doen. Als het zaad suboptimaal is, kan je behandeling eventueel met IUI worden gecombineerd.

Eileiders open

We adviseren ook bloedonderzoek te doen naar antistoffen op chlamydia. Als dit nog niet is gedaan, kan het eventueel na je eerste eisprong. Dan kan ook het progesteron worden bepaald. Zijn er geen antistoffen en er zijn geen andere risicofactoren voor je eileiders, dan is de kans klein dat je daar een probleem hebt. Meestal adviseren we na 3 tot 6 behandelingscycli een HSG te laten maken (baarmoeder-eileiderfoto).

Overgewicht

Als je overgewicht hebt, blijft het belangrijk hierop te letten. Als je op een goede manier aan het afvallen bent, dan heb je meer kans dat je behandeling aanslaat.

Menstruatie

Menstruatie opwekken

Voor je behandeling met Clomid heb je eerst een menstruatie nodig. Het baarmoederslijmvlies moet afgestoten zijn, voordat je een cyclus kan starten. Je krijgt hiervoor zo nodig medicijnen die progesteron bevatten: Provera.

Geen menstruatie

Als er geen menstruatie komt 5 dagen na de laatste tablet Provera, dan ben je misschien wel zwanger. Doe in dat geval een zwangerschapstest. Ben je niet zwanger, dan was er al weinig slijmvlies en niets meer om af te stoten bij een menstruatie. Je kan in overleg met de gynaecoloog starten met Clomid.

Spontane menstruatie

Als je al een behandeling hebt gehad met Clomid met een eisprong, dan krijg je een menstruatie als je niet zwanger bent. Je kan dag 3 weer met een volgende behandelingscyclus beginnen. Gebruik dan dezelfde dosis Clomid.

Provera

Er zijn verschillende soorten medicijnen om de menstruatie op te wekken. In Tjongerschans gebruiken we Provera. Het voordeel van Provera is dat het op het natuurlijke hormoon progesteron lijkt. Als je het per ongeluk gebruikt terwijl je al zwanger bent, dan kan dit geen kwaad. Je gebruikt het 10 dagen aaneengesloten, 1 tablet van 10 mg per dag.

Melden

Als je bekend bent met porfyrie, leveradenoom of pigmentvlekken hebt gekregen bij pilgebruik, meld dit dan aan je arts. Als je bekend bent met trombose is het ook goed dit te bespreken.

Bijwerkingen

Veel van de bijwerkingen lijken op die normaal ook na de eisprong kunnen voorkomen. Meer dan 10% van de vrouwen heeft last van vocht vasthouden of hoofdpijn. Verder komen slapeloosheid, slaperigheid, duizeligheid, misselijkheid en huiduitslag vaak voor. [Zie verder ook de bijsluiter](#)

Monitoren

Echo's

Je gebruikt Clomid van cyclusdag 3 tot en met cyclusdag 7, dus totaal 5 dagen. We controleren je reactie op Clomid, meestal vanaf cyclusdag 10. Als er een goede reactie is, ontstaat een grotere follikel. Als deze groot genoeg is, krijg je informatie over je vruchtbare dagen. Nu heb je kans om zwanger te worden. Een week na de verwachte eisprong, laat je het progesteron gehalte in je bloed bepalen.

Wel een eisprong, maar niet zwanger?

Als je een eisprong hebt gehad, maar niet zwanger bent geworden, dan krijg je een menstruatie. Je kan meteen een volgende behandelingscyclus beginnen. Je gebruikt dezelfde dosis Clomid en start weer op dag 3. Als je goed op de Clomid reageert, dan kan het zonder echo's. Overleg hierover met je gynaecoloog. Als je na 6 cycli nog niet zwanger bent, maak dan een afspraak met je gynaecoloog. Samen stel je een plan op voor het vervolg.

Geen reactie

Als er nog geen grote follikel is op dag 10 dan wordt de echo na 2 tot 4 dagen herhaald. Als er na 3 tot 4 echo's nog steeds geen reactie is, dan werkt deze dosering niet. Met Provera wek je een menstruatie op. De volgende cyclus gebruik je een hogere dosis Clomid. Het kan ook zijn dat je eerst wel reageerde op Clomid, maar bij een volgende cyclus niet meer. Ook dan krijg je Provera om een menstruatie op te wekken en start je met een extra tablet. Als er geen reactie volgt na 3 tabletten, dan

kom je in aanmerking voor een behandeling met injecties. Maak een afspraak met je gynaecoloog.

Overreactie

Sommige vrouwen reageren sterk op Clomid. Als er 3 grote follikels zijn >15mm, dan is er een verhoogde kans op een grote meerling. In dat geval raden we aan om gemeenschap te hebben met condooms. In een volgende cyclus wordt de dosis aangepast en wordt op dag 3 van de menstruatie een echo gemaakt. De kans op overstimulatie met Clomid is niet groot. Soms groeien al bij een dosis van 50mg heel veel follikels. De eierstokken kunnen groot worden en vocht gaan produceren. Als er een risico is, krijg je instructies van de gynaecoloog en volgen extra controles.

Cystes

Soms blijft er na een behandeling een cyste aanwezig. Er is dan een groter blaasje met vocht, vaak groter dan 2.5 cm. Het advies is een maand over te slaan. Meestal verdwijnt de cyste vanzelf. Je krijgt een echo op cyclusdag 3 om te zien of de cyste verdwenen is.

Verschil cyste en follikel

Bijna iedereen heeft wel eens een cyste. Zowel een follikel als een cyste zijn blaasjes in de eierstokken die gevuld zijn met vocht. Een follikel bevat een eitje en zal gaan groeien onder invloed van FSH. De follikel die tot een eisprong komt, wordt meestal zo'n 2 tot 2.5 cm groot. Een cyste betekent alleen maar holte gevuld met vocht. Het kan van alles zijn.

Verschillende soorten cystes

Soms komt een follikel niet tot een eisprong en blijft maar doorgroeien. Dan zie je een heldere cyste op de echo. Of soms ontstaat er na de eisprong een bloeding in het gele lichaam. Dan krijg je ook tijdelijk een cyste. Deze cystes blijven na de menstruatie aanwezig, maar meestal verdwijnen ze weer binnen een maand. Op de echo is het verschil niet altijd te zien tussen een follikel en een cyste. Heb je al op cyclusdag 3 een blaasje van meer dan 2 cm? Dan kunnen we er vanuit gaan dat het een cyste is. Heb je een blaasje van meer dan 3 cm op een ander moment in je cyclus? Dan is het waarschijnlijk ook een cyste.

Cystes die niet vanzelf verdwijnen

Er zijn ook cystes die niet vanzelf verdwijnen. Een operatie kan nodig zijn.

Geduld

Succes?

Als je meteen reageert op Clomid, ben je misschien al in de eerste maand zwanger. Het kan ook zijn dat je wel steeds een eisprong hebt, maar een zwangerschap uit blijft. Dan heb je veel geduld nodig. Maar bedenk wel dat ook als alles goed werkt, je toch maar zo'n 15% kans hebt op een zwangerschap per cyclus.

Geen eisprong?

Als je niet gevoelig bent voor Clomid, dan ga je een hele behandeling door zonder dat je een echte kans krijgt. Meestal heb je een aantal echo's nodig voor we beslissen dat de dosering niet voldoet. Je hebt opnieuw Provera nodig om een menstruatie op te wekken. De dosis wordt opgehoogd van 1 naar 2 naar 3 tabletten per dag. Je bent al gauw 4 maanden en een aantal echo's verder voor we weten dat Clomid bij jou niet werkt.

Geduld en hoop

Tachtig procent van de vrouwen reageert op Clomid en 50% wordt zwanger. We weten helaas niet wie wel en wie niet gaat reageren. Clomid is de eerste keus bij de behandeling van PCOS. Het is goed om hoop te hebben en we hopen met jullie dat de behandeling vlot aanslaat. Tegelijkertijd is het belangrijk je in te stellen op een lange behandeling die ondanks al je inspanning niet succesvol hoeft te zijn. Gelukkig zijn er nog wel andere behandelingen mogelijk. Clomid is de eerste keus bij de behandeling van PCOS. Injecties met FSH is een volgende stap. De kans op meerlingen is hierbij wel groter. Ook deze behandeling kan veel tijd kosten.

PCOS: behandeling met Clomid

menstruatie opwekken

Het baarmoederslijmvlies moet afgestoten zijn, voor je kan starten met de behandeling.

Clomid

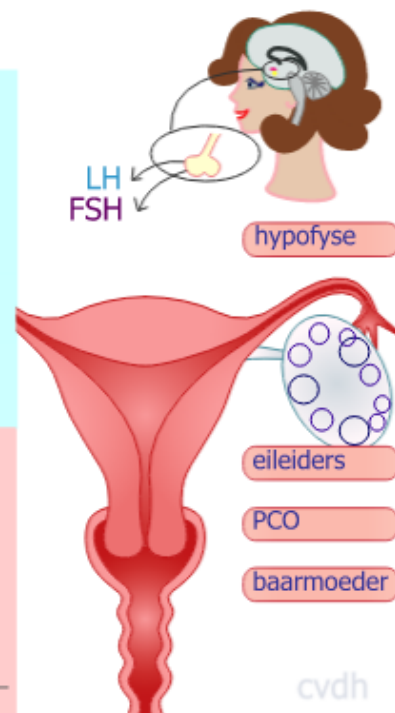
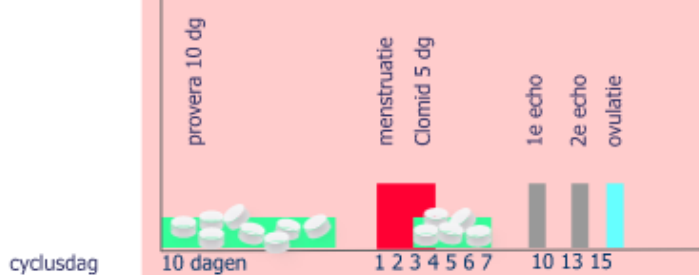
Vanaf cyclusdag 3 tot en met cyclusdag 7 gebruik je Clomid. Clomid is een anti-oestrogeen. Als er weinig oestrogeen is, gaan de hersenen de hypofyse aanzetten tot een hogere productie van FSH: follikel stimulerend hormoon.

reactie

Dit extra FSH kan net voldoende zijn om een eiblaasje verder te laten ontwikkelen. Als er een eisprong volgt, heb je kans om zwanger te worden.

geen reactie

Word je helaas ongesteld, dan kan je opnieuw Clomid gebruiken.

Risico's

Meerling

Het belangrijkste risico van Clomid is een meerlingzwangerschap. Normaal is de kans hierop tussen 1.2 en 1.6%, bij Clomid is dit 7 tot 8%. Als er met de echo wordt gecontroleerd is dit percentage lager, mogelijk maar 2%.

Waarom is een meerling een probleem?

Zeker als je al lang bezig bent geweest om zwanger te worden, is een tweelingzwangerschap voor de meeste mensen geweldig. En natuurlijk is dat het ook wel, maar toch zijn er risico's en minder leuke gevolgen aan gekoppeld.

Vroeggeboorte en laag geboortegewicht

Vroeggeboorte en een laag geboortegewicht zijn de belangrijkste oorzaken van de verhoogde ziekte- en sterftekans bij tweelingzwangerschappen. Zo weegt 8% van de tweelingen minder dan 1500 gram bij de geboorte, van de drielingen is dat 30%. Bij 1 op de 3 kinderen van een tweeling die geboren is na een vruchtbaarheidsbehandeling ontstaan problemen na de geboorte, zoals ademhalingsmoeilijkheden, hersenbeschadiging, infectie, oogafwijkingen en darmproblemen. Bij eenlingen gebeurt dit bij 1 op de 10 kinderen.

Risico's moeder

Ook de moeder loopt meer risico tijdens een tweelingzwangerschap: ze heeft vaker last van een hoge bloeddruk, zwangerschapsdiabetes en bloedverlies tijdens de zwangerschap. Hierdoor moet zij meer bedrust houden en wordt zij vaker opgenomen in het ziekenhuis. Ook bevallen vrouwen die zwanger zijn van een tweeling vaker door middel van een keizersnede.

Overstimulatie

De kans op overstimulatie met Clomid is niet groot. Soms groeien al bij een dosis van 50mg heel veel follikels. De eierstokken kunnen groot worden en vocht gaan produceren. Als er een risico is, krijg je instructies van de gynaecoloog en volgen extra controles.

Bijwerkingen Clomid

zeer vaak meer dan 10% 10 op 100 of meer	vaak 1-10% 1 tot 10 op 100	soms minder dan 1% 1 op 100 tot 1 op 1000	zelden minder dan 0.1% 1 op 1000 of minder
<ul style="list-style-type: none">• opvliegers	<ul style="list-style-type: none">• klachten die passen bij ovulatie en PMS• hoofdpijn	<ul style="list-style-type: none">• draaierigheid• vermoeidheid• depressie• wazig zien	<ul style="list-style-type: none">• insulten• ernstige oogproblemen• kaalheid (meestal tijdelijk)• leverproblemen

Wanneer contact opnemen?

Oogklachten

Als je problemen hebt met het zicht, neem dan meteen contact op. De kans op ernstige problemen is klein, maar je hebt een verwijzing voor de oogarts nodig. Het gebruik van Clomid moet meteen worden gestopt.

Ongesteld

Als je ongesteld bent geworden, kan je een afspraak maken voor een echo voor een nieuwe behandelingscyclus. Informeer of je dosering nog moet worden aangepast. Als er ≥ 3 follikels waren, is er ook een uitgansecho gemaakt op cyclusdag 3.

3 tot 6 behandelingscycli

Na 3 tot 6 behandelingen raden we aan ook een afspraak met je gynaecoloog te maken om het plan opnieuw samen te bepalen.

Zwanger?

Twee weken na de ovulatie kan je een menstruatie verwachten. Als je een week na de verwachte menstruatie nog niet ongesteld bent, doe dan een zwangerschapstest. Je kan een afspraak maken voor een echo.

Vragen

Als je na het lezen van deze folder nog vragen hebt, stel ze dan via www.mijntjongerschans.nl of bel 0513 – 685 245.

Grip op uw zorg via Mijntjongerschans

Mijntjongerschans.nl is het patiëntenportaal van ziekenhuis Tjongerschans. Dit portaal is bereikbaar voor alle patiënten die zijn ingeschreven bij Tjongerschans. Na het inloggen op www.mijntjongerschans.nl met DigiD met sms-verificatie of via de DigiD app heeft u toegang tot uw medische gegevens. U kunt hier ook afspraken maken, een vraag stellen, vragenlijsten invullen en uitslagen bekijken.

DISCLAIMER

Wij adviseren u bij uw bezoek aan de polikliniek en bij opname zo weinig mogelijk geld, sieraden, dure kleding en andere zaken van (emotionele) waarde mee te nemen naar het ziekenhuis. Het ziekenhuis aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade aan of verlies van dergelijke zaken.